

realistisk bedømming af problemets virkelige omfang er derfor meget svært at gøre.

Utländska rapporter tyder på at seksuelle overgreb på dyr ofta utförs av djurets ägare, och att dessa övergreb inte kommer till myndigheters nas kännedom.

De rapporterade djuren uppvisade skador på könsorganen, både vaginala och anala penetrationskador samt skär- och stickskador. Även spår av trubbigt våld förekom. Främmande föremål, men även penis har använts vid penetrationerna. I flera fall fanns även skador på andra delar av kroppen, t ex bringa, bröstorg och länd. Aborterade föl var ytterligare en konsekvens av skadorna. Det fanns exempel på fall där djuret bundits fast. Det förekom även skador som kastration och stympning, i flera fall med dödlig utgång för det utsatta djuret.

Djurskyddsmyndighetens slutsats i rapporten 2005 var att djur befinner sig i en beroendeställning till människan och därför måste skyddas. Bestämmelserna i nuvarande lagstiftning (den svenska djurskyddslagen och brottsbalken) för skydda djur från sexuell användning av människor bedömdes som otillräckliga.

Utredningen resulterade inte i någon lagändring rörande sexuella övergreb på djur. Debatten fortsatte däremot, och den svenska regeringen gav 2006 Djurskyddsmyndigheten ett nytt uppdrag. Myndigheten skulle: »till regeringen inrapportera under året polisanmälda ärenden rörande sexuell utnyttjande av djur. Djurskyddsmyndigheten ska även utvärdera om djurskyddslagstiftningen är tillräcklig för att skydda djuren och, vid behov, lämna förslag till ändringar i djurskyddslagen.«

Den nya utredningen presenterades i januari 2007. Resultatet visade att av 115 polisanmälda ärenden mellan 2000-2005 hade åtal inte väckts (ikke rejst tiltale) i något fall. I två ärenden pågår förundersökning. I 113 fall har förundersökning inte inletts eller också inletts och sedan lagts ner. Den verkliga omfattningen av sexuell utnyttjande av djur bedömdes av myndigheten vara större än vad den aktuella kartläggningen och övriga studier visar.

Djurskyddsmyndigheten föreslår i utredningen att sexuell omgång med djur, och andra handlingar där djur används av människor för sexuella ändamål, ska förbjudas. Myndigheten föreslår att ett sådant förbud införs genom en

särskild bestämmelse i djurskyddslagen. Dessutom föreslås en ändring i brottsbalken så att även film och bilder av sexuell våld och tvång på djur omfattas av regleringen.

Motiven till förslagen är följande:

- Djur har förmåga att känna och uppleva smärta på liknande sätt som människor.
- Sexuella övergreb kan orsaka fysiska och psykiska skador som inte upptäcks hos djur.
- Djur befinner sig i beroendeställning och ojämnt maktförhållande gentemot människan.
- Djur kan inte kommunicera medgivande till sexuella relationer med människor.
- Statistiken visar att tvång ofta förekommer vid sexuell utnyttjande.
- Samhället behöver ha normer och gränser för hur djur används och för handlingssätt gentemot djur.
- Förbud innebär en viktig markering att sexuella övergreb inte är godtagbara.
- Förbud hämmar av användning av djur för sexuella ändamål.
- Förbud underlättar rättsväsendets bedömning i dessa ärenden.

Inte minst för den juridiska hanteringen av fall där djur farit illa efter sexuella övergreb, är det viktigt att lagarna är tydliga. Genom ett förbud skulle rättsväsendet slipa den bedömning, som i många fall kan vara svår, om ett djur lidit eller inte. Idag tillämpas lagreglerna så att det i allmänhet krävs skador som bevis för ett lidande.

Människan använder djur i många andra sammanhang, t ex för livsmedelsändamål, forskning och seminverksamhet, utan att ta hänsyn till deras samtycke och integritet. För dessa ändamål finns dock ett samhällsintresse. Dessutom utförs sådan hantering av djur av särskilt utbildade människor, och verksamheten regleras av lagar och förordningar. Det Veterinære Sundhedsrådet i Danmark gjorde 2004 ett uttalande om rektalundersökning på häst. Rådet menade att en person som inte har den nödvändiga utbildningen kan tillfoga ett sto smärta, lidande, ångest etc. Rådet ansåg att anal penetration med en arm är en oförsvarig behandling av hästar, när detta inte görs av en person med relevant utbildning.

Sveriges Veterinärförbund har sedan debatten startade 2004 hävdade att nuvarande svenska djurskyddslagstiftning inte räcker för att skydda djur mot sexuella övergreb. Justitieminister Thomas